

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Приймальної комісії

ФКЕУ НАСОА

Петро КОРНІЄНКО

2026 року

**Програма
співбесіди з української мови
для вступників на основі базової середньої освіти для здобуття освітньо-
професійного ступеня фахового молодшого бакалавра за спеціальностями:
D1 Облік і оподаткування,
D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок,
D5 Маркетинг, D3 Менеджмент,
F2 Інженерія програмного забезпечення, K9 правоохоронна діяльність**

Програму розглянуто та схвалено на
засіданні циклової комісії правничих
і гуманітарних дисциплін
Протокол №10 від 05.05.2026 р.

Зміст

1. Загальні положення	4
2. Програма співбесіди з предмета «Українська мова».....	5
3. Методика проведення.	10
4. Критерії оцінювання	12

1. Загальні положення

Українська мова – державна мова України. Вона виконує важливі освітні функції, головна з яких полягає в засобі спілкування, пізнання культурних цінностей. Як форма вияву національної й особистісної свідомості вона є засобом самопізнання, саморозвитку і самореалізації людини. Вільне володіння рідно. Мовою забезпечує реалізацію творчих можливостей людини в усіх сферах життя.

Готуючись до вступу у заклади фахової передвищої освіти, зокрема до Фахового коледжу економіки та управління Національної академії статистики, обліку та аудиту, вступники повинні усвідомлювати, що знання мови належать до найважливіших сутностей людини. Вони є засобом і матеріалом формування та становлення особистості людини, її інтелекту, волі, почуттів і формою буття. Мова – це безперервний процес пізнання світу, який людина освоює.

Документацію для проведення вступних випробувань з української мови розроблено на основі Закону «Про освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти та Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова».

Співбесіда з української мови проводиться у формі тестів та питань на аргументацію. На складання співбесіди з української мови для абітурієнтів на основі базової середньої освіти передбачено 45 хвилин.

Матеріал програми проведення екзамену з української мови для абітурієнтів на основі базової середньої освіти розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Морфологія». «Синтаксис».

Програма співбесіди з предмета «Українська мова» для абітурієнтів Фахового коледжу економіки та управління національної академії статистики, обліку та аудиту

Програму для проведення вступних випробувань з української мови розроблено на основі Закону «Про освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти та Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова».

Мета програми – зорієнтувати абітурієнтів у підготовці до співбесіди; перевірити рівень загальної освіченості, мовної культури та грамотності, заохочення до вивчення мовних підсистем, а через це – до глибшого розуміння багатства рідної мови, значення рідної мови для українського соціуму та кожної особи зокрема, залучення до фундаментальних цінностей культури, розширення культурно-пізнавальних інтересів абітурієнтів.

Матеріал програми розподілено за такими розділами: «Фонетика. Графіка», «Орфографія», «Лексикологія. Фразеологія», «Будова слова. Словотвір», «Морфологія». «Синтаксис», «Способи відтворення чужого мовлення».

Фонетика. Графіка

Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Голосні й приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі й глухі. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ. Склад. Складоподіл. Наголос, наголошені й ненаголошені склади. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Найпоширеніші випадки чергування голосних і приголосних звуків.

Орфографія

Правопис літер, що позначають ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Спрощення в групах приголосних. Сполучення йо, бо. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних і збігу однакових приголосних звуків. Правопис префіксів і суфіксів. Позначення чергування приголосних звуків на письмі. Правопис великої літери. Лапки у власних назвах. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу слів з рядка в рядок. Написання складних слів разом і через дефіс. Правопис складноскорочених слів. Написання чоловічих і жіночих імен по батькові, прізвищ. Правопис відмінкових закінчень іменників, прикметників. Правопис н та nn у прикметниках і дієприкметниках, не з різними частинами мови. Лексикологія. Фразеологія

Лексикологія як учення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні й однозначні слова. Пряме та переносне значення слова. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальноновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного й пасивного вживання. Застарілі й нові слова (неологізми). Нейтральна й емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі сполуки слів і вирази. Фразеологізми. Приказки, прислів'я, афоризми.

Будова слова. Словотвір

Будова слова. Основа слова й закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи при словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безсуфіксальний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів, прислівників. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні [о], [е] у складних словах.

Морфологія. Іменник

Морфологія як розділ мовознавчої науки про частини мови. Іменник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники власні та загальні, істоти й неістоти. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох числових формах. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Відміни іменників: перша, друга, третя, четверта. Поділ іменників першої та другої відмін на групи. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Букви -а(-я), -у(-ю) в закінченнях іменників другої відміни. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих імен по батькові.

Прикметник

Прикметник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста й складена форми). Зміни приголосних при творенні ступенів порівняння прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка групи).

Числівник

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (на позначення цілих чисел, дробові, збірні) й порядкові. Групи числівників за будовою: прості й складені. Типи відмінювання кількісних числівників. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання. Особливості правопису числівників.

Займенник

Займенник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками й числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питальні, відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Творення й правопис неозначених і заперечних займенників.

Дієслово

Дієслово як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова: дієвідмінювані, відмінювані (дієприкметник) і незмінні (інфінітив, дієприслівник, форми на -но, -то). Безособові дієслова. Види дієслів: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Часи дієслова: минулий, теперішній, майбутній. Способи дієслова: дійсний, умовний, наказовий.

Творення форм умовного та наказового способів дієслів. Словозміна дієслів I та II дієвідміни. Особові та числові форми дієслів (теперішнього та майбутнього часу й наказового способу). Родові та числові форми дієслів (минулого часу й умовного способу). Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та майбутнього часу.

Дієприкметник

Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього й минулого часу. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот. Безособові форми на -но, -то.

Дієприслівник

Дієприслівник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного й недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Прислівник

Прислівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних при творенні прислівників вищого та найвищого ступенів. Правопис прислівників на -о, -е, утворених від прикметників і дієприкметників. Написання разом, окремо й через дефіс прислівників і сполучень прислівникового типу.

Службові частини мови

Прийменник

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) й похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні й складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Правопис прийменників

Сполучник

Сполучник як службова частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, протиставні, розділові) й підрядні (часові, причинові, умовні, способу дії, мети, допустові, порівняльні, з'ясувальні, наслідкові). Групи сполучників за вживанням (одиничні, парні, повторювані) та за будовою (прості, складні, складені). Правопис сполучників.

Частка

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, модальні. Правопис часток

Вигук

Вигук як частина мови. Групи вигуків за походженням: непохідні й похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Правопис вигуків

Синтаксис. Пунктуація

Словосполучення

Завдання синтаксису. Словосполучення й речення як основні одиниці синтаксису. Підрядний і сурядний зв'язок між словами й частинами складного речення. Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного слова. Словосполучення непоширені й поширені.

Речення

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Види речень у сучасній українській мові: за метою висловлювання (розповідні, питальні й спонукальні); за емоційним забарвленням (окличні й неокличні); за будовою (прості й складні); за складом граматичної основи (двоскладні й односкладні); за наявністю чи відсутністю другорядних членів (непоширені й поширені); за наявністю необхідних членів речення (повні й неповні); за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів (однорідних членів речення, вставних слів, словосполучень, речень, відокремлених членів речення, звертання).

Просте двоскладне речення.

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Особливості узгодження присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи їх вираження

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні

Другорядні члени речення у двоскладному й односкладному реченні. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Додаток. Типи обставин за значенням. Способи вираження означень, додатків, обставин. Порівняльний зворот. Функції порівняльного звороту в реченні (обставина способу дії, присудок).

Односкладні речення

Односкладні речення. Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень. Розділові знаки в односкладному реченні.

Просте ускладнене речення

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Речення зі звертанням. Звертання непоширені й поширені. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями, їх значення. Речення з відокремленими членами. Відокремлені означення, прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки, обставини. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки в ускладненому реченні.

Складне речення

Складне речення. Ознаки складного речення. Засоби зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація й сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їх частин: сполучникові й безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між частинами складносурядного речення.

Складнопідрядне речення

Складнопідрядне речення. Складнопідрядне речення, його будова. Головне й підрядне речення. Підрядні сполучники й сполучні слова як засоби зв'язку у

складнопідрядному реченні. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії та ступеня, порівняльні, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Складнопідрядні

речення з кількома підрядними, їх типи за характером зв'язку між частинами: 1) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; 2) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; 3) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю.

Безсполучникове складне речення

Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між складовими частинами-реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними частинами (пояснюваною і пояснювальною).

Складні речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку

Складні речення з різними видами зв'язку. Розділові знаки у складних реченнях з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Способи відтворення чужого мовлення

Способи відтворення чужого мовлення. Пряма й непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Діалог.

Методика проведення співбесіди з предмета «Українська мова»

Співбесіда з української мови для абітурієнтів Фахового коледжу економіки та управління НАСОА на основі базової середньої освіти проводиться в письмовій формі у вигляді 12 тестових завдань з одним правильним варіантом відповіді та 4 питань на аргументацію.

Співбесіда з української мови проводиться відповідно до графіка складання вступних іспитів.

Завдання для вступної співбесіди укладають викладачі української мови коледжу, погоджує Циклова комісія правничих і загальноосвітніх дисциплін та затверджує Голова приймальної комісії коледжу.

Перевага тестів:

- можливість перевірити результати засвоєння навчального матеріалу;
- об'єктивно оцінити рівень засвоєння навчального матеріалу;
- створити для всіх учасників тестування рівні умови складання тестів;
- стандартизувати та автоматизувати процедуру перевірки результатів;
- охопити тестуванням велику кількість учасників.

Питання на аргументацію базуються на завданнях тестів, а саме: розуміння особливостей частин мови, їх правопису, будови слова, закономірностей структури простих і складних речень та пунктуації в них.

Наприклад:

Фонетика. Графіка. Орфографія

- Чому буквосполучення -дж- у слові *піджак* позначає один звук, а в слові *підживити* – два?

- Чому у слові *няньці* пишемо м'який знак, а у слові *Наталці* не пишемо ?

- Чому у слові *духмяний* не пишемо апостроф, а у слові *торф'яний* пишемо?

- Чому у слові *піччю* відбувається подовження, а у слові *любов'ю* не відбувається?

- Чому у групах приголосних [стн] у слові *нещасний* спрощення позначається на письмі, а у слові *хворостняк* не позначається?

- Чому в слові *тінь* у формі орудного відмінка відбувається подовження, а в слові *шампунь* в Ор.в. НЕ відбувається ?

- Пояснити правопис слова на певну орфограму (м'який знак, апостроф, спрощення, подвоєння та подовження, уживання великої букви, написання слів разом, окремо, через дефіс).

Лексикологія. Фразеологія

- Чим застарілі слова відрізняються від неологізмів? Наведіть приклади.

- Які слова називають запозиченими, а які — власне українськими? Наведіть приклади.

- Наведіть приклад фразеологізма із словом *зуб*.

Будова слова. Словотвір

- Визначити спосіб творення слова *безмежний*. Наведіть власний приклад слова, утвореного таким же способом.

- Яке із поданих слів не має закінчення (*читаючи, гарбузиння, безхмарний, спостереження*)? Аргументуйте свою думку.

- Зробіть морфемний розбір слова із нульовим закінченням (*веснянка, голосно, читач, щирий*). Аргументуйте вибір слова.

- Чи можна вважати *бережок, бережливий* спільнокореневими? Чому? Відповідь аргументуйте.

Морфологія

- Навести приклад певної частини мови та її граматичних категорій (роду, числа, відмінка тощо).

- Яке із поданих слів не має категорії роду (*руки, вікна, Бердичів, Суми*)? Аргументуйте відповідь.

- Вкажіть, яке із поданих слів не є прислівником (*будь-де, як-небудь, бозна-коли, казна-що*). Аргументуйте відповідь.

Синтаксис. Пунктуація

Визначити тип речення за наявністю граматичної основи (просте чи складне речення; якщо складне, то його вид: складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове, речення з різними видами зв'язку).

Запропоновані завдання дозволяють об'єктивно оцінити рівень оволодіння абітурієнтами теоретичним та практичним матеріалом.

Завдання розраховані на середній рівень навчальних досягнень абітурієнтів.

Завдання складені згідно з вимогами чинної навчальної програми для учнів закладів середньої освіти з української мови для 5-9 класів зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804.

Використання абітурієнтами допоміжних джерел (словників, довідників, підручників тощо) категорично заборонено.

Критерії оцінювання співбесіди з предмета «Українська мова»

Співбесіда з української мови складається із 12 тестових завдань з одним правильним варіантом відповіді та 4 питань на аргументацію. До кожного із тестових завдань подано чотири варіанти відповідей. Завдання вважається виконаним, якщо абітурієнт вибрав і позначив правильну відповідь у бланку відповідей.

Таблиця оцінювання співбесіди з української мови

12 питань тестового характеру з одним правильним варіантом відповіді

№ питання	Кількість балів
1	10
2	10
3	10
4	10
5	10
6	10
7	10
8	10
9	10
10	10
11	10
12	10

Питання на аргументацію:

№ питання	Кількість балів
1	Від 10 до 20
2	Від 10 до 20
3	Від 10 до 20
4	Від 10 до 20

Список рекомендованої літератури

1. Глазова О.П. Українська мова. Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти. К: ВД «Освіта», 2018. – 240 с.
2. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник для 5 класу закладів загальної середньої освіти. К: Генеза, 2018. – 208 с.
3. Глазова О.П. Українська мова. Підручник для 6 класу загальноосвітніх навчальних закладів. К: ВД «Освіта», 2014. -240 с.
4. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти, К: Генеза, 2014 – 256 с.
5. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник для 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів К: Генеза, 2015. – 256 с.
6. Заболотний О.В., Заболотний В.В. Українська мова. Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів К: Генеза, 2016. -224 с.
7. Авраменко О.М. Українська мова. Підручник для 9 класу, К:Грамота, 2017 - 160 с.
8. Авраменко О.М. (уклад.). ДПА 2014. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2014. — 80 с.
9. Зубков М. Українська мова. Універсальний довідник. – Харків: Видавничий дім “Школа”, 2009. – 496 с.
- 10.Козачук Г.О. Українська мова для абітурієнтів: навчальний посібник. – К.: Вища школа, 2007. – 303 с.
- 11.Мацько Л.І., Мацько О.М., Сидоренко О.М. Збірник диктантів для державної підсумкової атестації з української мови. 9 клас. - К.: Центр навчально-методичної літератури, 2011. - 64 с.
- 12.Юшук І.П. Українська мова. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 2007. – 254 с.